

آیت‌الله سیدمحمدطالقانی

نویسندهٔ «مصحح، مترجم

قال امیرالمؤمنین علی علیه‌السلام: **«ایها الناس، ذمّتی بما قولوا لهینه و انا به زمیم»**. در یک موقعیت خاص و حساس، در یک فصل تاریخی، بعد از شورش و انقلاب مسلمانان علیه خلیفه وقت و بعد از اینکه مردم مدینه، سران مهاجر و انصار با آن حضرت بیعت کردند، [علی^ع] اولین برنامه حکومتش را در خطابه مفصلی در مسجد مدینه اعلام فرمود. همان طوری که علی روح و فکر و اندیشه و برنامه و سخش همیشه زنده است، این کلمات هم زنده است.

گویا همین امروز است که علی در میان همه مسلمان‌ها ایستاده و این مسائل و مطالب و برنامه را اعلام می‌کند. همان علی که در فتح مکه، همه گوش و چشم و دل بود نسبت به رهبر بزرگش پیامبر عظیم‌الشأن، در پای سکوی مجاور کعبه ایستاده بود و خطابه انقلابی پیامبر اسلام را می‌شنید، بعد از اینکه تنها فروریخت و مرکز توحید فتح شد و همه مشرکین تسلیم شدند، [پیامبر آن خطبه مفصل را ایراد فرمود که: «هر افتخاری در جاهلیت، زیر پای من؛ و هر ربایی در جاهلیت، زیر پای من؛ و هر امتیازی زیر قدم من، همه محو شده است. **کل معتره، کربا**...»]

بعد فرمود: **«لا فخر لعربی علی جمعیّ و لا لعلمی علی عربی الا بالثقوی** ان اکرمکم عندالله اتقیکم. **ان الزمان قد اجمع کلّه یوم خلق الله السموات والارض؛** همه افتخارات و همه امتیازات ملّتی، عرب بر عجم، عجم بر عرب، سپید و سیاه بر یکدیگر (هیچ فخر و برتری ندارند). گرامی‌ترین شما، آن هم نزد خدا، نه امتیازات دنیوی است، بلکه [بلکه] اهتقی ترین شما هستست. زمان بزرگت به همان وضع فطری که این امتیازات نبود. این طبقات نبود و این افتخارات نبود.

علی اینها را می‌شنید، با تمام وجود درک می‌کرد، راز انقلاب توحیدی اسلام را از زبان پیامبر و وحی قرآن دریافت. بلال حبشی برده و غلام شکنجه دیده بالا خانه کعبه رفت و بانگ اذان برداشت؛ یعنی این غلامی است که برحسب فضیلت و تقوا، از جهت سبقت در اسلام درک توحید و تقوا، با پسر با هم مردم برتری داشته باشد. از همین جهت بود که همه قریش و سران قریش و آن کسانی که پاداهای افتخارات جاهلیت در دماغشان بود، به خود می‌پیچیدند.

زمان گذشت، رسول خدا^(ص) وفات یافت. به تدریج همان کسانی که مارگ «ظالم» به پیشانی آنها زده بود، در دستگاه خلافت نفوذ کردند. امتیازات شروع شد: امتیاز قریش به عرب، امتیاز عرب بر عجم؛ چه در مقامات و پست‌ها و چه در تقسیم بیت‌المال و زمینه‌های اقتصادی؛ تا به آنجا رسید که این امتیازات، مسلمان‌های اصیل را بر حرکت درآورد و در این میان، خلیفه قرآنی شد. مردم با علی بیعت کردند.

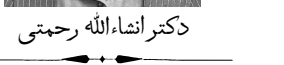
با این‌سایف مجمل تاریخی، بنی‌امیهٔ عقب‌رانده و حزب اموی، در دستگاه خلافت نفوذ پیدا کردند. بزید بن ابی سفیان در شام، و پس از او، معاویه بن ابی سفیان، مروان رانده شده همه کار و دستانه خلافت شد. علی مواجع است با اجتماعیه که اسلام را از هر امتیازی و از هر افتخاری پاک کرده بود و دومیترت به وضع جاهلیت برگشته. این است که ایستاد و این خطابه را خواند. این خطابه‌ای که امروز هم از زبان من می‌شوید، ولی در همین موقعیت وضع ما مسلمان‌ها و همه دینداران اسلام و دنیای بشر از زبان علی بشنوید. این خطابهٔ انقلابی، این انقلاب مفهوم‌دار، نه شعار؛ فرمود: **ذمّتی بما قول ربهینه و انا به زمیم**. منافسانه بیشتر مفسرین و مترجمین نهج البلاغهٔ این کلمات را خبری از آینده می‌دانند؛ یعنی آنچه می‌شود، نه آنچه باید بشود. با اینکه موقعیت این خطابه و مسائلی که امیرالمؤمنین مطرح می‌کند، یعنی این مساله و آنچه من اعلام می‌کنم، باید انجام بگیرد و من دربارهٔ این مطلب، پیش خدا و خلق و قرآن و وحی و نبوت، متعهد هستم. **ذمّتی بما قول ربهینه و انا به زمیم**: من روگان این حقیقتم، من در بند این حقیقتم و متعهدم و باید اعلام کرد.

ان من صرمت له العزم عنّما بین یدیه من الملائت حجزته التّقوی عن تقمّ الشیئات. مردمی که این همه تجربه دیده‌اند، عبرت‌های تاریخی را دریافته‌اند یا با مسائل برخورد کردند و نمونه‌هایی از گذشته تاریخ در مقابل چشمشان به صراحت موضع تاریخ را بیان می‌کند و گذشته را که ظلم، سرکشی، خودخواهی‌ها، چگونه منجر به خونریزی‌ها و انقلاب‌ها خواهد شد. پس همین پس است. این نمونه‌های تاریخی که مردم دارای تقوای اجتماعی و روحی را از فرورفتن در مکتب‌ها، مسائل، برنامه‌ها، شعارهای شبهه‌انگیز، خود را نگه دارند که دوباره تاریخ گذشته تکرار نشود.

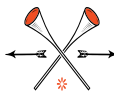
الا وانّ بلتیمک قد اعدت کهبیتکم یوم بمّ الله نیکم. گرفتاری‌های شما دومیترت به برگشت. گرچه به ظاهر اسلام در لباس اسلام‌اند، ولی همان گرفتاری است که پیامبر در میان آن شکر‌ها، خود خواهی‌ها، وحشی‌گری‌ها، امتیازات منبعت شد. این گرفتاری شما، همان گرفتاری است. گرچه اینها (مخالفین من در شعار اسلام و لباس اسلام هستند؛ ولی آن بصیرتی که خدا به من عنایت کرده، باطن و اندیشه‌های جاهلیت و کفرآمیز

استاد فلسفه

سخن به تأویل رسید و این فرمایش نبوی که: **«هر کس مراد از خواب بیدار، مرادیده است»**، اینک ادامه مطلب: خداوند خطاب به پیامبر ^(ص) فرمود: **«وان تذمّوهو الی الهدی لایستغوا و ترهبم یظنّرون الیک و هم لایبصرون**؛ اگر آنان را به هدایت بخوانید، نمی‌شنوند. آنان را علی‌بینی که به تو می‌گیرند، ولی نمی‌بینند!»؛ بر مبنای این تلقی از صورت ظاهری رسول خدا^(ص) که گزین از آن به نگاه دوستیستی (docetic) تعبیر می‌کند، صورت ظاهر حضرت که به مشاهدهٔ حسی او، در مدینه مدفون است و صورت روح و لطیفهٔ او را، که پدر همه روح‌هاست و در همه روح‌هاست، کسی ندیده است. آن صورت نیز که در خواب بر آن ظاهر می‌شود، صورت اوست به همان وضعیتی که به هنگام رحلت داشت

دکتر آناه الله رحمتی

این است برنامهٔ

انقلابی علی.

اگر انقلاب

اسلامی ما، در

مسیر و برنامه

علی پیش نرود،

یقین بدانیم

که به جای

اول برخواییم

گشت.

چپ‌گرایی و

راست‌گرایی

به گمراهی

می‌کشد. آیا

ما ایرانی‌ها

این تجربه را

نداشته‌ایم؟

همیشه

ضربه‌ای که

خوردیم، یا از

راست‌گراهای

متعصب‌جامد

خارج‌نهروانی

بوده، و یا از

چپ‌گراهای

به طرف

مکتب‌های

دیگر، راه

وسط، صراط

مستقیم، این

جاده‌های است

راه به سرمنزل

نجات و سعادت

می‌رساند

—————>>>>>>>>>>

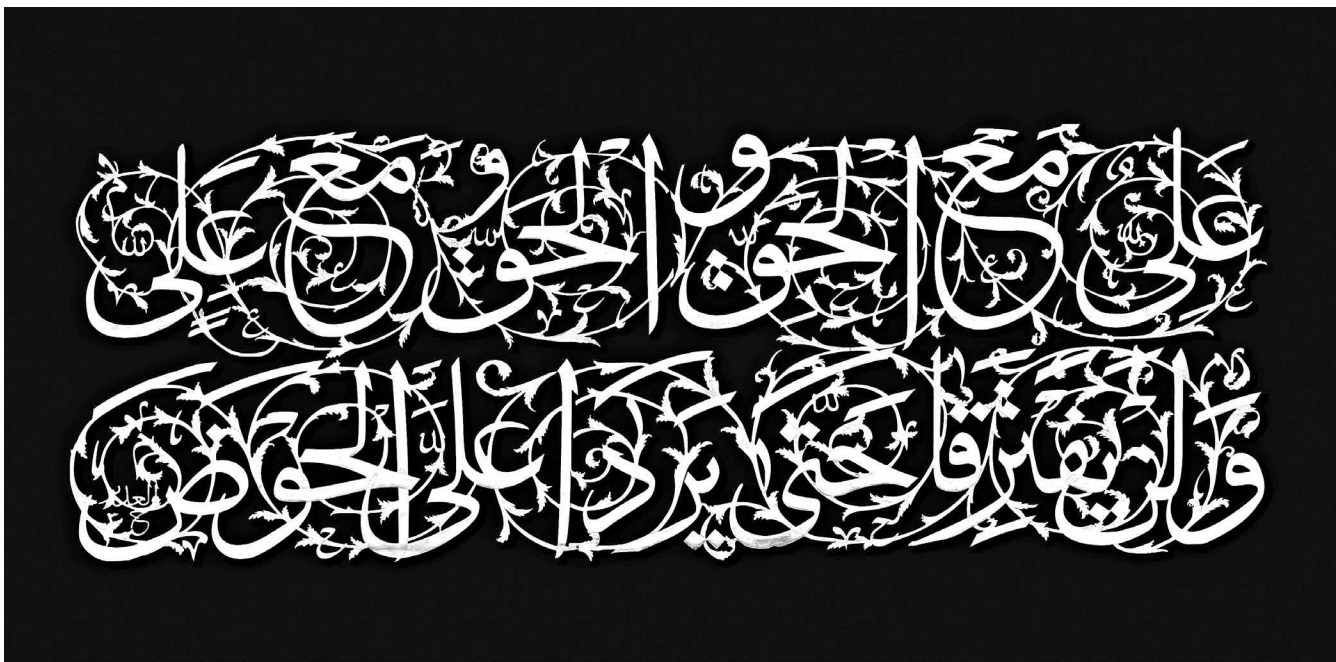
شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

برنامهٔ حکومتی علی (ع)

»»»»»

رئیس‌جمهور برگزیده آقای دکتر مسعود پزشکیان در طول دوران نمایندگی مجلس و به‌ویژه روزهای اخیر در تبلیغات، بارها به فرمایش مولا امیرالمؤمنین^ع استناد می‌کردند و امیداست به یاری خداوند و عنایت آن حضرت، در اجرای آن سخنان موفق باشند. به همین مناسبت، بخشهایی از خطبه نمازجمعه هم‌کار می‌آید الله طالقانی را مرور می‌کنیم که به گفتهٔ امام راحل (ره): «بازوی توانای اسلام» بود و «برای اسلام به منزلهٔ حضرت ابودر بود».

بی‌خود خودشان را جلو انداخته‌اند، بیابند عقب.

والله ما کنتم وشمه و لا کذب کذب: به اندازهٔ سر سوزنی دروغ که می‌گویم، به اندازهٔ سر سوزنی دروغ جاهلیت برگشته‌اند. من می‌ن‌گرم، گرچه نیست؛ واقعیتی است که باید انجام بگیرد نماز می‌خوانند. در صف جماعت هستند، شعار قرآن می‌دهند؛ ولی همان نظام جاهلیت را در این وضع و در این شرایطی که امروز واقع شده‌ام، قبلاً به من آگاهی داده شده بود. برنامه من از قبل تعیین شده بود.

برنامه علی، برنامه قبل از انقلاب مدینه بود، نه مثل ما مسلمان‌ها که اول انقلاب کرده‌ایم، حالا ننشسته‌ایم می‌خواهیم برنامه تعیین کنیم، باید چه کار کرد؟! این حقیقت است. این مسأله است، این راه است. این ادامه انقلاب است. این انقلابی که علی آن روز گفت و امروز هم صدایش به گوش همه مسلمان‌ها و شما می‌رسد. اگر تداوم پیدا نکند، هر کاری، هر اندیشه‌ای، هر تقنین قانونی، کم‌اثر یا بی‌اثر خواهد بود.

نمونهٔ مشروطیت
مگر ما در مشروطیت – هفتاد و خرده‌ای سال قبل-قانونی اساسی نوشتم؟ چقدر مترقی! غیر از چند قسمتش، همه مسائل زنده، ولی روز با اینکه همهٔ مسائل قانون اساسی تدوین شد، توده انقلابی مردم خیال کردند کار تمام شد، رفتند دنبال زندگی‌شان، دومیترت تمام‌اند. این روز برای آن مردم می‌گوید: راست‌روی و چپ‌روی هر دو طرف گمراهی است: **البیمن و الشمال مُضَلَّه**.

یعنی چپ، راست‌روی و چپ‌روی حرکت به طرف گمراهی است. ما نمی‌دانیم این علی در آن روز با اینکه مسأله «چپ‌گرایی» و «راست‌گرایی» اصطلاحات همین یک قرن اخیر است، چه جور مسائلی زنده‌اند. این روز برای آن مردم می‌گوید: راست‌روی و چپ‌روی هر دو طرف گمراهی است: **البیمن و الشمال مُضَلَّه**.

در قسمتی از خطبه دیگر دربارهٔ منحرفین می‌فرماید: **«واخذوا بیمنیاً و شمالاً»** از صراط حق منحرف شدند، یک عده را راست‌گرا کردند، یک عده چپ‌گرا شدند. **طعنای مسالک‌الغی**: جرای اینکه هر چه می‌توانند، راه گمراهی و گمراه کردن را بپوشند. **وتوکأ اساسی** هم نوشته‌شود. بدون بنیاد، پایه‌های بنیاد همیشگی این قانون اساسی اصلی است روی کاغذی، مجری‌اش کیست؟ شما مردم، شما مردم کی می‌توانید یک قدرت اجرایی قوی باشید که این اصول آزادی‌بخش را بتوانید پیاده کنید؟ وقتی که انقلابی باشید، انقلاب تداوم پیدا کند، نه اینکه متوقف بشود.

الا و انّ الخطایا حیل شمس حبل علیها اهلها و خلعت لُجُمُها فتخمت بهم فی النار. اشتباهات، مجروری‌ها، به تدریج موجب می‌شود [به جای اینکه انسان سوار بر خودخوانان، سرمایه‌دارها، غارتگرها باشد، خطاها و گناهان بر آنان حاکم می‌شود. چشم و گوش بسته افراد و جماعات و امت را به یک جهتی می‌کشاند، جهت باطل را به پیش می‌راند. خطابهٔ هیچ رهبری را در دنیا شنیده‌اید پادیده‌اید؟

و لیتقیقن سابقون کائوا قسّروا: آن پیشینی‌گیرنده‌ها، آن شکنجه‌شده‌های دوره ابتدای بعثت و در میان وادی‌های مکه و در کنار حرم خدا و در کنار کعبه، آنها که کنار رفته‌اند، باید بیابند جلو، پیشگامان بودند.

و لیفتقرن سابقون کائوا سبّوا: آنها‌یی که بی تغییر قنقد صدق اندر است جای تغییرات، اوصاف تن است روح باقی. اَقْبایی روشن است (مثنوی معنوی، دفتر چهارم)
تقی بن‌مخَلد باید صورت ظاهر پیامبر^(ص) را (لیکنونه تعبیر می‌کرد، تا بتواند آن شیر را نَبیل کند. به هر روی اگر آن را تعبیر می‌کرد بر وی معلوم می‌شد که حقیقت آن شیر، علم است. و این همان تأویلی است که خود رسول خدا^(ص) در باره شیر انجام داد وقتی که در خواب دید قدح شیری به وی دادند. آن حضرت شیر را بر آن صورت که دیده بود، رها ساخت، چرا که به موطن رؤیا و تعبیر که مقتضای رؤیاست، واقف بود؛ بنابراین شیر را به علم تعبیر کرد که غذای ارواح است، همان طور که خود

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

شیر در دنیای ما غذای اجسام است. در نتیجهٔ تیراجی او

*یکشنبه ۱۷ تیر ۱۴۰۳ * یکم محرم ۱۴۴۶

۷* جولای ۲۰۲۴ * سال نودوهمشتم * شماره ۲۸۷۰۹

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

www.elaat.com @elaatonline

</